

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ИЛИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка број 26739/16)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

23. октобар 2018. године

Ова пресуда је коначна, али може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Илић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Pere Pastor Vilanova, *председник,*

Branko Lubarda,

Georgios A. Serghides, *судије,*

и Fatoş Ağacı, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореној седници 2. октобра 2018. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је инициран представком (број 26739/16) против Републике Србије која је поднета Суду 20. априла 2016. године у складу са чланом 34. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) од стране држављанина Србије, г. Његоша Илића (у даљем тексту: подносилац представке).
2. Владу Србије (у даљем тексту: Влада) заступао је њихов агент, госпођа Н. Плавшић.
3. Притужба у вези са дужином поступка достављена је Влади 5. октобра 2017. године, док је остатак представке проглашен неприхватљивим на основу правила 54. став 3. Пословника Суда.
4. Влада је истакла приговор на разматрање представке од стране Одбора. Након разматрања приговора Владе, Суд га је одбио.

ЧИЊЕНИЦЕ

ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносилац представке је рођен 1960. године и живи у Крагујевцу.
6. Подносилац представке је 14. децембра 2006. године покренуо парнични поступак против Клиничког центра у Крагујевцу захтевајући накнаду штете. У току поступка одржано је једанаест рочишта, док је заказано и пет рочишта која нису одржана.
7. Првостепени суд у Крагујевцу је 20. маја 2011. године одбио тужбу за накнаду штете као неосновану.
8. Апелациони суд у Крагујевцу („Апелациони суд”) је 26. децембра 2011. године укинуо одлуку од 20. маја 2011. године и вратио предмет првостепеном суду на поновно одлучивање.
9. У поновљеном поступку подносилац представке је два пута тражио изузеће судије који је вршио дужност, али су оба његова предлога одбијена.
10. Након три одржана и два неодржана рочишта, вештачења и проширења тужбеног захтева подносиоца представке, предмет је 4. октобра 2012. године уступљен Вишем суду у Крагујевцу (даље у тексту: Виши суд).
11. Након још два захтева за изузеће подносиоца представке, од којих је један усвојен, Виши суд је 20. марта 2013. године одбио захтев подносиоца представке за накнаду штете као неоснован. Подносилац представке је изјавио жалбу.
12. Апелациони суд је 21. августа 2014. године одбио жалбу подносиоца представке и потврдио одлуку од 20. марта 2013. године. Након тога, подносилац представке је поднео ревизију, коју је Врховни касациони суд одбацио тек 21. децембра 2016. године.

13. У међувремену, подносилац представке је 7. фебруара 2013. године изјавио уставну жалбу Уставном суду, жалећи се на дужину парничног поступка у току, тражећи нематеријалну штету у износу од 3.000 евра и објављивање одлуке Уставног суда. Уставни суд је доставио списе предмета Апелационом суду, као надлежном суду, ради поступања по притужбама у вези са дужином трајања предмета у току, у складу са чланом 8а Закона о уређењу судова. Међутим, Апелациони суд је 23. септембра 2014. године утврдио да више није надлежан за поступање по притужбама подносиоца представке, јер је утврдио да је парнични поступак завршен. Стога је спис предмета подносиоца представке враћен Уставном суду.

14. Уставни суд је 6. новембра 2014. године вратио спис предмета Апелационом суду, који је 28. новембра 2014. године поново утврдио да није надлежан за поступање. Апелациони суд је тада даље доставио спис предмета Врховном касационом суду као надлежном суду. Подносилац представке се жалио.

15. Врховни касациони суд је 22. јануара 2015. године одбио жалбу подносиоца представке и потврдио одлуку од 28. новембра 2014. године. Такође је делимично усвојио жалбу подносиоца представке у погледу дужине поступка и доделио му 200 евра на име нематеријалне штете, док је остатак захтева одбијен.

16. Уставни суд је 21. октобра 2015. године одбио жалбу подносиоца представке у погледу дужине поступка. Уставни суд је утврдио да, иако је спорни поступак трајао седам година и осам месеци, да је био врло сложен и да је подносилац представке у великој мери допринео његовој дужини, док су надлежни судови поступали ефикасно.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВОВА 1. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ

17. Подносилац представке се жалио да је дужина предметног поступка била некомпатибилна с захтевом „разумног рока.” Он се ослонио на чланове 6. ст. 1. и 13. Конвенције, који у релевантном делу гласе као што следи:

Члан 61. став 1.

„Приликом одлучивања о грађанским правима и обавезама..., свако има право на ... саслушање у разумном року ... од [стране]... суда...”

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђене овом Конвенцијом има право на делотворно правно средство пред националним органима, без обзира јесу ли повреду извршила лица која су поступала у службеном својству”.

18. Влада је оспорила тај аргумент тврдећи да се у конкретним околностима случаја, односно због сложеног правног питања и одлагања рочишта, углавном услед понашања подносиоца представке и његових честих захтева за изузеће и писмених поднесака, дужина оспореног поступка не може сматрати претераном.

19. Поступак у питању је трајао седам година и осам месеци у оквиру две инстанце.

А. Допуштеност

20. Суд закључује да представка није неприхватљива у смислу члана 35. став 3(а) Конвенције. Такође констатује да није неприхватљива по било ком другом основу. Стога се мора прогласити прихватљивом.

Б. Основаност

21. Суд понавља да се оправданост дужине поступка мора проценити у светлу околности случаја и узимајући у обзир следеће критеријуме: сложеност предмета, понашање подносиоца представке и надлежних органа и значај спора за подносиоца представке (видети, између многих других органа, *Frydlender против Француске* [ВВ], број 30979/96, став 43, ЕСЉП 2000-VII).

22. Суд је често налазио повреде члана 6. став 1. Конвенције у предметима који су покретали питања слична онима у овом случају (видети горе наведени *Frydlender*).

23. Након што је размотрио све достављене материјале, Суд сматра да Влада није изнела ни једну чињеницу или аргумент који би могао да га убеди да дође до другог закључка у погледу овог предмета. Имајући у виду судску праксу о оваквим питањима, Суд сматра да је у овом случају дужина поступка била прекомерна и није испунила захтев „разумног рока”.

24. У складу с тим, дошло је до кршења члана 6. став 1. Конвенције.

25. С обзиром на овај закључак, Суд сматра да је непотребно испитивати суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети *mutatis mutandis*, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, § 90, 20. април 2010. године и *Благојевић против Србије*, број 63113/13, § 23, 28. март 2017. године).

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

26. Члан 41. Конвенције гласи:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.”

А. Штета

27. Подносилац представке је захтевао 2.000 евра (EUR) у вези са нематеријалном штетом.

28. Влада је сматрала да је захтевани износ претеран.

29. Суд је уверен да је подносилац представке несумњиво претрпео узнемиреност због озбиљног успоравања спорног поступка. Према томе, подносиоцу представке се додељује 1.900 евра када је реч о претрпљеној нематеријалној штети.

Б. Трошкови и издаци

30. Подносилац представке је такође тражио 1.830 евра за трошкове и издатке који су настали пред домаћим судовима.

31. Влада је оспорила такво потраживање.

32. С обзиром на доступну документацију и судску праксу, Суд сматра разумним да додели износ од 100 евра за трошкове и издатке поступка пред Судом.

В. Затезна камата

33. Суд сматра да је прикладно да затезна каматна стопа буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централне банке, којој треба додати три процентна поена.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку прихватљивом;

2. *Сматра* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције;

3. Сматра да нема потребе да посебно разматра притужбу према члану 13. Конвенције;

4. *Сматра*

(а) да Тужена мора да плати подносиоцу представке у року од три месеца следеће износе:

(i) 1.900 евра (хиљаду и девет стотина евра), као и било који порез који се може наплатити у вези са претрпљеном нематеријалном штетом и

(ii) 100 евра (стотину евра), као и било који порез који се може наплатити, у вези са насталим трошковима и издацима;

(б) да износи наведени под (а) морају да се претворе у националну валуту Тужене по стопи која се примењује на дан поравнања;

5. *Одбацује* остатак захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 23. октобра 2018. године, у складу с правилом 77. §§ 2. и 3. Пословника о раду суда.

Fatoş Aracı

Заменик секретара

Pere Pastor Vilanova

Председник